

- Krajské úřady a Magistrát hl. města Prahy
- Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Váš dopis značky ze dne

Naše č. j.

MPSV-2022/49636-250

Vyřizuje/linka

Hovorka/2404

V Praze dne

17. 3. 2022

Věc: Metodická informace k opatřením na ochranu dětí v souvislosti s válečným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

1. Právní úprava

Pro řešení situace nezletilých dětí, které přicházejí do České republiky v souvislosti s válečným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, mohou být vedle vnitrostátních právních předpisů České republiky podstatné zejména následující mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu České republiky, jakož i dotčené právní předpisy Ukrajiny:

- Smlouva mezi Českou republikou a Ukrajinou o právní pomoci v občanských věcech ze dne 28. 5. 2001 (vyhlášena pod č. 123/2002 Sb.m.s.), ve znění Protokolu ze dne 14. 9. 2007 (č. 77/2008 Sb.m.s.) – dále jen „Smlouva o právní pomoci“.
- Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznání a výkonu rozhodnutí a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí z roku 1996 (sdělení č. 141/2001 Sb.m.s., Ukrajina je Úmluvou vázána od 1. 2. 2008) – dále jen „Úmluva o rodičovské zodpovědnosti a opatřeních k ochraně dětí“.
- Zákon o rodině (Rodinný zákoník) Ukrajiny ze dne 10.1. 2002 č. 21-22, ve znění pozdějších předpisů (*Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 № 21-22*) – dále jen „UAZR“
- Občanský zákoník Ukrajiny ze 16. 1. 2003 č. 435-IV, ve znění pozdějších předpisů (*Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV*) – dále jen „UAOZ“).

2. Vymezení okruhu nezletilých cizinců bez doprovodu nebo s doprovodem dospělé osoby odpovědné za výchovu

Nezletilým cizincem bez doprovodu cizinec se rozumí dítě mladší 18 let, které přicestuje na území České republiky nebo je po příjezdu na území České republiky ponecháno **bez doprovodu zletilé osoby, která za něj odpovídá podle právního řádu nebo podle zvyklostí (praxe) platných na území státu, jehož občanství cizinec mladší 18 let má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, na území státu jeho posledního bydliště, a to po takovou dobu, po kterou se skutečně nenachází v péči takovéto osoby.**

Definice nezletilého cizince bez doprovodu vychází zejména z úpravy

- § 180c zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky,
- § 2 odst. 1 písm. h) zákona č. 325/1995 Sb., o azylu,
- čl. 2 písm. f) Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny.

Na základě § 103 písm. u) a § 107 odst. 15 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, platí, že povinnost zajistit plnění povinností podle tohoto zákona vztahujících se k osobě cizince mladšího 15 let má

1. zákonný zástupce cizince mladšího 15 let, popřípadě
2. osoba, které byl cizinec mladší 15 let svěřen do péče [soudem nebo jiným orgánem] nebo které byl nad cizincem mladším 15 let po dobu jeho pobytu na území České republiky svěřen dohled,

Tyto osoby jsou povinny rovněž zajistit, aby cizinec mladší 15 let pobýval na území České republiky oprávněně (v případě nesplnění těchto povinností se může jednat o spáchání přestupku ze strany zákonného zástupce nebo jiné pečující či dohlížející osoby podle § 156 odst. 1 písm. f) a § 156 odst. 3 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb.).

Pokud nezletilé dítě ukrajinské státní příslušnosti na území České republiky doprovází osoba spadající do jedné z následujících kategorií, není takové dítě v postavení nezletilého cizince bez doprovodu:

- I. **zákonný zástupce** dítěte (rodič nebo osvojitel);
- II. **prarodiče, praprarodiče, zletilý sourozenec a nevlastní rodiče**, kteří jsou v případě ohrožení dítěte oprávněni i povinni zajistit péči a ochranu nezletilého dítěte, a to i bez souhlasu či pověření rodičů a bez rozhodnutí **opatrovnického** orgánu či soudu v souladu s články 257, 258, 262, 265, 267 a 268 UAZR;
- III. další příbuzní, členové rodiny nebo jiné fyzické osoby, **do jejichž výchovy bylo dítě předáno rodiči nebo jedním z rodičů** v souladu čl. 151 odst. 2 UAZR;
- IV. příbuzní, osoby blízké nebo jiné fyzické osoby, **kterým bylo dítě svěřeno do opatrovnické nebo poručnické péče** rozhodnutím příslušného

opatrovnického orgánu¹ nebo rozhodnutím soudu Ukrajiny² v souladu s čl. 243 až 251 UAZR a čl. 55 a násl. UAOZ (poručenství ve vztahu k dětem mladším 14 let a opatrovnictví ve vztahu k dětem ve věku 14 až 18 let);

- V. fyzické osoby, **kterým bylo dítě svěřeno do dočasné pěstounské péče** (nejdéle po dobu 6 měsíců) na základě smlouvy s opatrovnickým orgánem Ukrajiny podle § 252 až 256 UAZR;
- VI. fyzické osoby (zpravidla manželé), **kterým bylo dítě svěřeno do dlouhodobé péče pěstounské rodiny, včetně pěstounů vykonávajících péči o dítě v dětském domově rodinného typu**, na základě smlouvy s opatrovnickým orgánem Ukrajiny podle čl. 256/¹ až 256/⁸ UAOZ.
- VII. **pracovníci nebo další osoby, které jsou pověřeny péčí o dítě ze strany dětského zařízení** (dětský domov, zdravotnické zařízení, vzdělávací zařízení nebo jiné dětské zařízení), do jehož opatrovnictví nebo poručenství bylo dítě svěřeno na základě rozhodnutí opatrovnického orgánu nebo soudu podle čl. 245 UAZR.

3. Doložení vztahu doprovázející osoby k dítěti listinou nebo čestným prohlášením.

Vztah zletilé osoby vůči dítěti se státním občanstvím Ukrajiny, které tato osoba doprovází na území České republiky, je možné na prvním místě doložit a prokázat **úředními listinami vydanými příslušnými státními orgány Ukrajiny**, kterými jsou zejména doklady totožnosti, matriční doklady, rozhodnutí a jiné listiny vydané opatrovnickými orgány a rozhodnutí nebo jiné listiny vydané ukrajinskými soudy. Na základě čl. 18 Smlouvy o právní pomoci platí, že úřední listiny, které vydal nebo ověřil příslušný orgán jedné smluvní strany a které jsou opatřeny podpisem odpovědné osoby a otiskem úředního razítka, se použijí na území druhé smluvní strany bez dalšího ověření. Totéž platí i pro ověření podpisu občana, pro opisy a překlady listin, které ověřil příslušný orgán. Veřejné listiny přitom mají stejnou důkazní moc na územích obou smluvních stran.

Z ustanovení čl. 18 Smlouvy o právní pomoci tudíž vyplývá, že listiny vydané v Ukrajině matričními orgány, opatrovnickými orgány, soudy nebo jinými příslušnými orgány Ukrajiny mají na území České republiky důkazní moc, aniž by bylo nutné tyto ukrajinské veřejné listiny opatřit ověřením v podobě apostilní doložky o původu a pravosti listin s tím, že těmto listinám se na území České republiky přiznávají obdobné

¹ **Příslušnými opatrovnickými orgány Ukrajiny (orgány opatrovnictví a poručenství)** se rozumí okresní úřady, obvodní úřady ve městech Kyjev a Sevastopol a výkonné orgány městských, obvodních, obecních a vesnických rad (čl. 56 odst. 1 UAOZ).

² O ustanovení opatrovníka nebo poručníka dítěti rozhoduje soud na návrh opatrovnického orgánu v případě, kdy je v průběhu soudního řízení zjištěno, že je dítě zbaveno rodičovské péče; v ostatních případech rozhoduje o ustanovení opatrovníka nebo poručníka dítěti příslušný opatrovnický orgán (čl. 60 a 61 UAOZ).

právní účinky, jako veřejným listinám, vydaným českými orgány státní moci, není-li prokázán opak.³

V případě, že vztah mezi zletilou doprovázející osobou a nezletilým dítětem nelze prokázat a doložit žádnou úřední listinou vydanou příslušným orgánem Ukrajiny, je možné úřední listinu pro účely poskytování sociálně-právní ochrany **nahradit čestným prohlášením doprovázející osoby** o jejím vztahu k dítěti. Naopak v situaci, kdy je vztah doprovázející osoby k dítěti dostatečně doložen a osvědčen jakoukoliv úřední listinou nebo listinami, nelze není třeba po doprovázející osobě požadovat vyplnění a podpis čestného prohlášení, neboť čestné prohlášení má sloužit pouze jako doklad nahrazující úřední listinu (tj. v zásadě je vyloučeno, aby tatáž skutečnost byla doložena úřední listinou i čestným prohlášením).

Jestliže doprovázející osoba činí čestné prohlášení pro účely zajišťování ochrany dítěte ze strany orgánů sociálně-právní ochrany dětí, má být poučena rovněž o tom, že podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že úmyslně uvede nesprávný anebo neúplný údaj v čestném prohlášení u správního orgánu. Za tento přestupek může být pachateli uloženo napomenutí nebo pokuta až do výše 20 000 Kč.

4. Ochrana dětí nacházejících se v péči fyzických osob, které převzaly péči bez rozhodnutí příslušného orgánu

Pokud se jedná o dítě se státním občanstvím Ukrajiny, které je v souladu s právními předpisy Ukrajiny svěřeno do péče zletilé fyzické osoby se souhlasem rodiče nebo obou rodičů a bez rozhodnutí opatrovnického orgánu nebo soudu Ukrajiny (viz osoby uvedené výše v části 2. bodu III.), **postupuje se ve vztahu k tomuto dítě obdobně podle ustanovení § 16a odst. 1, 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“)**. Obecní úřad obce s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) příslušný podle místa pobytu dítěte na území České republiky (viz § 61 odst. 6 zákona č. 359/1999 Sb.) posoudí, zda je třeba přijmout opatření na ochranu dítěte, **a to bez zbytečného odkladu poté, kdy obdrží informaci o nezletilém dítěti nacházejícím se v péči neformálně pečujících osob.**

Nezbytnými opatřeními na ochranu dítěte mohou být zejména

- podání návrhu soudu na vydání předběžného opatření – viz níže část 5.,
- uzavření smlouvy o poskytování ochrany a pomoci v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“) podle § 42a zákona č. 359/1999 Sb., jedná-li OÚ ORP za dítě v pozici veřejného poručníka,

³ Viz § 53 odst. 3 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.): „Listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány nebo orgány územních samosprávných celků v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, potvrzují i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.“ + obdobné ustanovení § 134 občanského soudního řádu (zákon č. 99/1963 Sb.).

- žádost o zajištění neodkladné péče o dítě prostřednictvím příbuzného, osoby v evidenci nebo ZDVOP (§ 15 odst. 1, § 27a odst. 10, § 42ab odst. 4, 6 zákona č. 359/1999 Sb.).

Dále je OÚ ORP povinen poskytnout doprovázející pečující osobě pomoc při

- ❖ řešení problémů spojených s péčí o dítě (zejména při zajištění registrace dítěte, podání žádosti o udělení dočasné ochrany na území České republiky, přihlášení dítěte ke školní docházce nebo předškolnímu vzdělávání, při registraci dítěte u praktického lékaře pro děti a dorost, zajištění povinnosti dítěte podstoupit povinná pravidelná očkování apod.),
- ❖ podávání návrhů příslušným orgánům na úpravu právního vztahu této osoby k dítěti (podání návrhu soudu na jmenování poručníka nebo opatrovníka dítěti, návrhu na svěřeni dítěte do předpěstounské péče, pěstounské péče nebo do péče jiného člověka) a
- ❖ uplatňování nároků, zejména v sociální oblasti (podání žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci, o humanitární dávku apod.).

Jestliže došlo k předání dítě do péče jiné osoby se souhlasem rodiče/rodičů ještě před příjezdem na území České republiky, nevztahuje se na osobu pečující o dítě oznamovací povinnosti vůči OÚ ORP o převzetí dítěte do péče se souhlasem rodiče a bez rozhodnutí příslušného orgánu podle § 10a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb. Je však samozřejmě přípustné, aby se osoby doprovázející dítě nebo i samotné dítě obrátily na OÚ ORP nepovinně s žádostí o poskytnutí pomoci (§ 8 odst. 1, § 9 zákona č. 359/1999 Sb.), případně aby na situaci dítěte upozornily OÚ ORP jiné státní orgány nebo fyzické a právnické osoby (§ 7 odst. 2, § 10 odst. 4, § 37 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb.).

Jedná-li se o dítě nacházející se v péči prarodičů, praprarodičů, zletilého sourozence nebo nevlastního rodiče, kteří převzali péči o dítě a ochranu nad ním i bez souhlasu a pověření rodičů (viz osoby uvedené výše v části 2. bodu II.), postupuje OÚ ORP ve vztahu k těmto dětem stejně jako u dětí předaných do péče jiné osoby se souhlasem rodiče, tj. obdobně podle ustanovení § 16a odst. 1, 2 zákona č. 359/1999 Sb.

5. K možnosti podání návrhu orgánem sociálně-právní ochrany dětí na vydání předběžného opatření soudu na ochranu dítěte

V situaci, kdy mohou být naplněny zákonné podmínky pro rozhodnutí soudu o předběžné úpravě poměrů dítěte podle § 924 občanského zákoníku (nedostatek řádné péče, vážné ohrožení života, normálního vývoje nebo jiného důležitého zájmu dítěte), **je založeno oprávnění a současně i povinnost příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OÚ ORP) k podání návrhu soudu na vydání předběžného opatření podle § 452 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních**

ve spojení s § 16 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. Tímto předběžným opatřením nařídí soud předání dítěte do vhodného výchovného prostředí, a to ve vztahu k dítěti se státním občanstvím Ukrajiny, **které se v době vydání předběžného opatření nachází na území České republiky.** Pravomoc českého soudu k vydání předběžného opatření na ochranu dítěte může být založena:

- Podle čl. 33 odst. 3 Smlouvy o právní pomoci, podle něhož *„V neodkladných případech, kdy justiční orgán jedné smluvní strany nemá pravomoc podle odstavce 2 tohoto článku [tj. na základě bydliště dítěte na území České republiky], může sám na základě svých právních předpisů učinit předběžná opatření nezbytná k ochraně nezletilého dítěte nebo jeho majetku a neprodleně o tomto rozhodnutí písemně informuje justiční orgán druhé smluvní strany, jejímž občanem je dítě, a současně přiloží kopie příslušných dokumentů“.*
- Podpůrně též podle čl. 11 Úmluvy o rodičovské zodpovědnosti a opatřeních k ochraně dětí, podle něhož *„Ve všech naléhavých případech orgány smluvního státu, na jehož území se nachází dítě nebo majetek patřící dítěti, mají pravomoc přijmout nezbytná opatření na ochranu dítěte“.*

Z citovaných ustanovení Smlouvy o právní pomoci a Úmluvy o rodičovské zodpovědnosti a opatřeních k ochraně dětí vyplývá, že vedle zákonných podmínek stanovených v § 924 o.z. a § 452 odst. 1 z.ř.s. **musí být pro vydání předběžného opatření na ochranu dítěte vždy splněna také podmínka neodkladnosti či naléhavosti.** Pro vydání předběžného opatření soudu naopak **nemusí být splněna podmínka bydliště dítěte na území České republiky** v době zahájení soudního řízení, tj. v době podání návrhu OÚ ORP na vydání předběžného opatření (k pojmu „bydliště“ viz podrobněji níže část 6.)

K podání návrhu soudu na vydání předběžného opatření je místně příslušný OÚ ORP, v jehož obvodu se dítě v době podání návrhu nachází (viz § 61 odst. 3 písm. a) ve spojení s § 16 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb.). K rozhodnutí o návrhu OÚ ORP na vydání předběžného opatření je místně příslušný okresní soud, v jehož obvodu se nachází sídlo navrhovatele - OÚ ORP (viz § 453 odst. 1 z.ř.s.).

Vhodným výchovným prostředím, do kterého může soud dítě předběžným opatřením na nezbytnou dobu svěřit, se v souladu s § 452 odst. 2 z.ř.s. rozumí

- a) výchovné prostředí u fyzické osoby způsobilé zajistit dítěti řádnou péči; touto fyzickou osobou může být i člověk s cizím státním občanstvím, nicméně v zájmu právní jistoty dítěte a s ohledem na možné navazující řízení ve samé (ve věci výchově dítěte) je **žádoucí a vhodné, aby se jednalo o fyzickou osobu s bydlištěm na území České republiky;**
- b) výchovné prostředí v zařízení určeném pro péči o děti, kterým může být zejména ZDVOP, školské zařízení pro výkon ústavní výchovy, domov pro osoby se zdravotním postižením nebo dětský domov pro děti do 3 let věku (pokud zdravotní stav dítěte vyžaduje lůžkovou zdravotní péči);
- c) svěření dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu.

6. K možnosti podání návrhu orgánem sociálně-právní ochrany dětí českému soudu na meritorní úpravu poměrů dítěte s bydlištěm na území České republiky

Posouzení otázky pravomoci (mezinárodní soudní příslušnosti) **českého soudu upravit poměry nezletilého ukrajinského dítěte na území České republiky je vždy úlohou soudu v každém jednotlivém řízení.** Role orgánů sociálně-právní ochrany dětí je v tomto směru více méně omezena jen na možnost podání návrhu soudu na zahájení řízení. V případě, že je OÚ ORP jmenován soudem jako kolizní opatrovník dítěte v již zahájeném řízení, může se OÚ ORP vyjádřit k otázce pravomoci soudu v pozici procesního zástupce dítěte.

Pravomoc českého soudu k meritorní úpravě poměrů dítěte se státním občanstvím Ukrajiny může být založena zejména v následujících případech.

- A. Na základě čl. 33 odst. 1, 2 Smlouvy o právní pomoci má český soud pravomoc zahájit na návrh i bez návrhu řízení o **úpravě vztahů mezi rodiči a dětmi**, jestliže má dítě v době zahájení soudního řízení **bydliště na území České republiky** (blíže k pojmu „bydliště“ viz níže). Český soud může v tomto řízení rozhodovat o úpravě poměrů dítěte podle českého práva (zejména podle úpravy rodinného práva v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb.), **je-li to v nejlepším zájmu dítěte.** Jinak se právní vztahy mezi rodiči a dítětem se státním občanstvím Ukrajiny řídí ukrajinským právním řádem (zejména UAZR a UAOZ, viz výše část 1.).

Rozsah a definice pojmu „vztahy mezi rodiči a dětmi“ nejsou ve Smlouvě o právní pomoci nijak specifikovány. Stejně tak se může lišit výčet kategorií, které pod tento pojem spadají, v jiných mezinárodních předpisech nebo v právní teorii. Ani v haagské Úmluvě o rodičovské zodpovědnosti a opatřeních k ochraně dětí z roku 1996 není výčet vztahů a opatření, které tato mnohostranná mezinárodní smlouva upravuje, taxativní, ale jen příkladný. Na základě systematického, logického i teleologického výkladu Smlouvy o právní pomoci a podkladů k ní⁴ lze nicméně dospět k odůvodněnému závěru, že při splnění podmínky bydliště dítěte na území České republiky může český soud v rámci úpravy vztahů mezi rodiči a dětmi vést řízení a rozhodnout ve věci samé zejména o

- a) úpravě péče o nezletilé dítě,
- b) styku s nezletilým dítětem,
- c) rodičovské odpovědnosti (úprava výkonu rodičovské odpovědnosti, zásady do trvání a rozsahu rodičovské odpovědnosti),
- d) předání nezletilého dítěte do péče osoby, které náleží právo péče o dítě nebo styku s dítětem,
- e) navrácení nezletilého dítěte osobě, které náleží právo péče o dítě,

⁴ Např. Předkládací zpráva k Protokolu z roku 2007 o změně Smlouvy o právní pomoci.

- f) záležitostech významných pro nezletilé dítě, na kterých se rodiče nemohou dohodnout,
- g) souhlasu s nakládáním se jměním nezletilého dítěte a opatřeních týkajících se správy a ochrany jmění dítěte,
- h) zastupování nezletilého dítěte,
- i) svěřením dítěte do předpěstounské péče, pěstounské péče, pěstounské péče na přechodnou dobu nebo do péče jiného člověka,
- j) ústavní výchově nezletilého dítěte, včetně svěřením dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

- B. Na základě čl. 33a Smlouvy o právní pomoci je založena pravomoc českého soudu rozhodovat **ve věci poručenství a opatrovnictví nad nezletilým dítětem se státním občanstvím Ukrajiny**, jestliže v době zahájení soudního řízení má dítě bydliště na území České republiky. Při splnění podmínky bydliště dítěte na území České republiky se podmínky a důvody pro jmenování poručníka nebo opatrovníka dítěti, právní vztahy mezi dítětem a jeho poručníkem nebo opatrovníkem, jakož i podmínky a důvody zániku (zrušení) poručenství a opatrovnictví **řídí právním řádem České republiky** (zejména občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb.).

Podmínky udělení souhlasu dítěte se státním občanstvím Ukrajiny ke jmenování poručníka nebo opatrovníka se řídí ukrajinskými právními předpisy. Podle čl. 63 odst. 4 UAOZ a čl. 244 odst. 2 UAZR se při ustanovování poručníka nebo opatrovníka nezletilému dítěti **přihlédne k přáním a názoru samotného dítěte**, avšak jmenování poručníka nebo opatrovníka dítěti není přímo podmíněno souhlasem dotčeného dítěte.

Poručníkem nebo opatrovníkem dítěte se státním občanstvím Ukrajiny a bydlištěm na území České republiky může být jmenován občan Ukrajiny. Občan České republiky může být poručníkem nebo opatrovníkem tohoto dítěte jmenován tehdy, pokud má bydliště na území České republiky a jeho jmenování poručníkem nebo opatrovníkem dítěte odpovídá zájmům nezletilého dítěte. **Povinnost přijmout poručenství nebo opatrovnictví dítěte se řídí právním řádem státu, jehož občanem je člověk, jenž má být jmenován poručníkem nebo opatrovníkem.** Z toho vyplývá, že občan Ukrajiny může být jmenován poručníkem nebo opatrovníkem dítěte jen na základě jeho písemné žádosti, jak vyžaduje čl. 63 odst. 3 UAOZ (obdobně též čl. 244 odst. 1 UAZR), to znamená tuto osoba nelze bez jejího souhlasu jmenovat jako poručníka nebo opatrovníka dítěte.

- C. Na základě čl. 34 a čl. 35 Smlouvy o právní pomoci má český soud pravomoc rozhodovat o úpravě **vyživovací povinnosti mezi rodiči a dítětem se státním občanstvím Ukrajiny a vyživovací povinnosti mezi tímto dítětem a dalšími osobami**, pokud má oprávněná osoba bydliště na území České republiky. Podmínky a rozsah vyživovací povinnosti se řídí právním řádem státu, na jehož území má bydliště oprávněná osoba, tj. právním řádem České republiky (zejména

občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb.), jestliže se jedná o úpravu vyživovací povinnosti rodičů nebo dalších vzdálenějších předků vůči dítěti s bydlištěm na území České republiky.

Dítě nebo jiná osoba se státním občanstvím Ukrajiny má **založeno bydliště na území České republiky tehdy, když lze dovodit úmysl dítěte nebo jiné osoby zdržovat se na území České republiky dlouhodobě**. Podmínka bydliště dítěte nebo jiné osoby na území České republiky je tak splněna zejména v případě, kdy se jedná o

1. žadatele o dlouhodobé vízum k pobytu na území České republiky nad 90 dnů nebo o osobu, které bylo uděleno vízum k pobytu na území České republiky nad 90 dnů;
2. žadatele o udělení dočasné ochrany cizinci na území České republiky nebo o osobu, které byla udělena dočasná ochrana na území České republiky;
3. žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky nebo o osobu, které byla udělena mezinárodní ochrana na území České republiky;
4. dítě, kterému vzniklo oprávnění přechodně pobývat na území České republiky bez víza na základě předběžného opatření soudu o jeho umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc anebo do ústavu pro péči o děti nebo na základě předběžného opatření soudu o svěřením dítěte do péče fyzické osoby⁵,
5. osobu, která je oprávněna k trvalému pobytu na území České republiky, včetně cizince mladšího 18 let, který byl rozhodnutím soudu svěřen do náhradní výchovy na území České republiky, je-li alespoň jedna fyzická osoba, jíž je cizinec svěřen do výchovy přihlášen k trvalému pobytu na území České republiky nebo se na území České republiky nachází ústav, ve kterém je cizinec umístěn⁶.

Mgr. Martina Štěpánková Štýbrová
ředitelka odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí

⁵ Viz § 18 písm. d) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky

⁶ Viz § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.